

Undersøgelse af passagetid gennem tyktarmen (Colon transittid)

Af Dennis Raahave, overlæge, dr. med., speciallæge i kirurgi og mave-tarmsygdomme

Artikel fra www.netdoktor.dk

Hvad er formålet med en undersøgelse af passagetiden gennem tyktarmen?

Undersøgelsen kan måle tiden for passage af afføring gennem tyk- og endetarmen. Samtidig kan man bestemme, om der forekommer (uhensigtsmæssig) ophobning af afføring i de forskellige afsnit af tyk- og endetarmen (depoter).

Hvad kan undersøgelsen bruges til?

Med undersøgelsen kan man bestemme sværhedsgraden af forstoppelse. Således bliver undersøgelsen brugt forud for en eventuel operation for kronisk forstoppelse (obstipation), hvor passagetiden ofte vil være betydelig forlænget. Nyere forskning har imidlertid vist, at metoden med fordel kan bruges til patienter med mavesmerter, oppustethed og udspiling, med eller uden afførings-forstyrrelser. Undersøgelsen kan således vise, om der foreligger en skjult forstoppelse. Selvom passagetiden her er normal (cirka 24 timer i gennemsnit hos kontrol personer), forekommer der alligevel en udtalt ophobning af afføring i hele tarmen, som årsag til generne.

Hvordan foregår undersøgelsen?

Man skal synke en lille kapsel, der indeholder 24 små plast-ringe (markører). To og fire dage senere skal der tages et røntgenbillede over maven, hvor man kan tælle antallet af plast-ringe og beregne passagetiden; samtidig kan man bestemme ophobningen af afføring i de forskellige afsnit af tyk- og endetarmen.

Hvordan forbereder man sig til undersøgelsen?

Undersøgelsen skal afspejle tarmfunktionen i ens hverdag, hvorfor man blot skal spise, drikke og motionere, som man plejer og i øvrigt passe sine almindelige aktiviteter. Eneste forholdsregel er, at man ikke må indtage afføringsmidler eller anvende klyx i endetarmen i en uge før undersøgelsen tager sin begyndelse (kapslen synkes).

Hvilke ricisi er der i forbindelse med undersøgelsen?

Plast-markørerne vil blive transporteret igennem mave-tarmkanalen uden gener for at blive udskilt med afføringen, uden at man mærker det.

Røntgenundersøgelsen med et oversigtsbillede af maven indebærer en samlet stråledosis, der er langt under den stråling, der kommer fra den naturlige baggrundsstråling. Undersøgelsen bør dog ikke foretages under graviditet af hensyn til fosteret.

Hvad sker der efter undersøgelsen?

Undersøgelsen skal indpasses i den almindelige hverdag og medfører som anført ingen gener. Hvis man allerede har måttet anvende afføringsmidler i det daglige, kan de efter en uge med pause, genoptages umiddelbart efter det sidste røntgenbillede er taget.

Hvad kan resultatet af undersøgelsen fortælle?

Passagetiden gennem tyk- og endetarmen kan således måles ud fra antallet af de røntgenfaste markører (plast-ringe) på røntgenbillederne. Samtidig kan man bestemme ophobningen af afføring. Det samlede resultat vil således vise sværhedsgraden af kronisk eller skjult forstoppelse, og kan derved medvirke til en bedre forståelse af mave- og afførings-symptomerne. Undersøgelsen giver derimod ikke umiddelbart svar på, hvorfor der foreligger en hæmmet tarmfunktion ved forskellige former for forstoppelse og irritabel tyktarm.

Resultatet af undersøgelsen giver dog en god baggrund for at kunne sammensætte en behandling, der kan øge hastigheden af transporten af afføring gennem tyk- og endetarmen og fjerne depoterne af afføring. Behandlingen vil oftest bestå af kost- og væske-råd, måltidsplan, motion, og nødvendig tarm-stimulerende medicin, eventuelt også afføringsmidler. Det vil kunne reducere mavesmerter og udspiling og fremme normal, daglig afføring.

Læs flere artikler på www.raahave.dk